

Skatteutskottets betänkande

1978/79:53

med anledning av propositionen 1978/79:199 om tillfällig stimulans av skogsavverkningar, m. m. såvitt avser lag om särskilt avdrag för vissa skogsuttag och lag om tillfällig skogsavgift jämte motioner

Propositionen

I propositionen 1978/79:199 föreslår regeringen bl. a. att riksdagen antar vid propositionen fogade förslag till

1. lag om särskilt avdrag för vissa skogsuttag,
2. lag om tillfällig skogsavgift.

Enligt propositionen äventyrar f. n. bristen på virkesråvara sysselsättning- en inom skogsnäringen, samtidigt som tillgängliga uppgifter visar att avverkningarna på skogsfastigheter, som ägs av fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser (enskilda skogsägare), väsentligt understiger skogens tillväxt. Mot denna bakgrund läggs i propositionen fram förslag om åtgärder för att stimulera dessa skogsägare att tillfälligt öka sina avverkningar. Förslaget innebär för det första att enskilda skogsägare kan få ett särskilt avdrag vid 1980 och 1981 års taxeringar. Avdraget uppgår enligt förslaget till 5 % av ersättningen för avverkningsrätter och till 3 % av ersättningen för leveransvirke resp. saluvärdet av uttagna skogsprodukter. Vid beräkningen av avdraget får hänsyn tas endast till skogsintäkter som är hänförliga till kalenderåret 1979.

Propositionen innehåller också förslag om att enskilda skogsägare skall betala en särskild engångsavgift (tillfällig skogsavgift) för att finansiera skattebortfallet på grund av avdraget. Den tillfälliga skogsavgiften skall enligt förslaget motsvara 5 promille av skogsbruksvärdet och skall påföras vid 1981 års taxering eller – i undantagsfall – vid 1982 års taxering. Avgiften skall inte vara avdragsgill vid inkomsttaxeringen. För en genomsnittsfastighet med ett skogsbruksvärde av 45 000 kr. blir den tillfälliga avgiften 225 kr.

Propositionen innebär vidare att de enskilda skogsägarna får möjlighet att erhålla ett bidrag till gallring av skog. Bidraget, som omfattar gallringar under år 1979, föreslås utgå så att det genomsnittligt motsvarar 400 kr. per hektar. Detta förslag behandlas av jordbruksutskottet i betänkandet JoU 1978/79:38.

Författningsförslagen har följande lydelse.

1 Förslag till

Lag om särskilt avdrag för vissa skogsuttag

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Fysisk person, dödsbo och familjestiftelse, som i sin självdeklaration redovisar intäkt av skogsbruk, har vid 1980 och 1981 års taxeringar till kommunal och statlig inkomstskatt rätt till ett särskilt avdrag i förvärvskällan i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

2 § Det särskilda avdraget utgör summan av

- a) fem procent av köpeskillingen för skog, som har avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt,
- b) tre procent av köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter samt
- c) tre procent av saluvärdet av skogsprodukter, som har tagits ut för förädling i egen rörelse.

Avdrag beräknas dock endast på sådan intäkt som hänför sig till kalenderåret 1979.

3 § Särskilt avdrag medges endast om den skattskyldige framställer yrkande om sådant avdrag och företer tillfredsställande utredning om underlaget för avdragsberäkningen.

Denna lag träder i kraft tre veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har kommit ut från trycket i Svensk författningssamling.

2 Förslag till Lag om tillfällig skogsavgift

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Fysisk person, dödsbo eller familjestiftelse, som vid 1981 års taxering skall ta upp garantibelopp för jordbruksfastighet som inkomst, skall, om fastigheten åsatts delvärdet skogsbruksvärde, i samband med nämnda taxering påföras tillfällig skogsavgift. Avgiften, som erläggs till staten, utgör fem promille av det skogsbruksvärde som legat till grund för beräkning av garantibeloppet.

2 § Skall den skattskyldige på grund av förlängning av räkenskapsåret inte ta upp garantibelopp för jordbruksfastighet som inkomst vid 1981 års taxering, påförs tillfällig skogsavgift i samband med 1982 års taxering. I detta fall utgår avgiften med fem promille av det skogsbruksvärde som vid 1982 års taxering legat till grund för beräkning av garantibeloppet.

3 § Har, på grund av att fastigheten har förvärvats eller avyttrats under beskattningsåret, garantibelopp jämkats enligt bestämmelserna i 47 § sjätte stycket kommunalskattelagen (1928:370), skall också underlaget för beräkning av tillfällig skogsavgift jämkas.

4 § Tillfällig skogsavgift utgår i helt antal kronor. Avgiftsbeloppet avrundas vid öretal över femtio uppåt och vid annat öretal nedåt till närmaste hela krontal.

Tillfällig skogsavgift är inte avdragsgill vid taxeringen till kommunal eller statlig inkomstskatt.

5 § I fråga om debitering och uppbörd av tillfällig skogsavgift gäller bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272).

Denna lag träder i kraft tre veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har kommit ut från trycket i Svensk författningssamling.

Motionerna

Med anledning av propositionen har väckts följande motioner, nämligen

1978/79:2642 av Bertil Jonasson m. fl. (c) vari (yrkandena 1–3) hemställs att riksdagen beslutar

1. att avslå regeringens förslag om ett särskilt avdrag vid beskattningen för vissa skogsuttag,

2. att avslå regeringens förslag om en tillfällig skogsavgift,

3. att särskilt avdrag får åtnjutas vid beskattningen vid avverkning av insektsangripen skog med 10 procent av ersättningen för avverkningsrätter och med 6 procent av ersättningen för leveransvirke respektive saluvärdet av uttagna skogsprodukter i enlighet med vad som har anförts i motionen;

1978/79:2643 av Eric Krönmark m. fl. (m) vari (yrkandena 1 och 3) hemställs att riksdagen beslutar

1. att avslå förslaget till lag om tillfällig skogsavgift,

3. att 2 § i den föreslagna lagen om särskilt avdrag för vissa skogsuttag får följande lydelse:

2 § Det särskilda avdraget utgör summan av

a) åtta procent av köpeskillingen för skog, som har avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt,

b) sex procent av köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter samt

c) sex procent av saluvärdet av skogsprodukter, som har tagits ut för förädling i egen rörelse.

Avdrag beräknas dock endast på sådan intäkt som hänför sig till kalenderåret 1979.

1978/79:2645 av Svante Lundkvist m. fl. (s) vari (yrkandet 1) hemställs att riksdagen beslutar avslå propositionen;

1978/79:2646 av Hans Wachtmeister (m) vari hemställs att riksdagen beslutar att klargöra de gränsfall som berörs i motionen.

Motionen 1978/79:2645 har hänvisats till skatteutskottet såvitt avser avslag på de i propositionen framlagda lagförslagen. I övrigt behandlas denna motion liksom övriga yrkanden i motionen 1978/79:2642 och 2643 av jordbruksutskottet i betänkandet JoU 1978/79:38.

Utskottet

För att stimulera enskilda skogsägare att tillfälligt öka sina avverkningar föreslås i propositionen att de som deklarerar skogsintäkter för kalenderåret 1979 skall få avdrag med 5 % av ersättningar för avverkningsrätter och 3 % av ersättningar för leveransvirke m. m. För att finansiera denna stimulans föreslås en tillfällig, ej avdragsgill engångsavgift för alla skogsägare med 5 promille av det taxerade skogsbruksvärdet.

Vidare föreslås i propositionen ett direkt stöd för gallring av skog genom särskilda bidrag för sådana åtgärder under 1979.

I de aktuella motionerna vitsordas allmänt att behov föreligger för särskilda stimulanser under 1979 för ökade skogsavverkningar eller för gallring och liknande skogsvårdande åtgärder. Motionärerna framför emellertid olika uppfattningar om hur stimulanserna lämpligen bör utformas och om finansieringsfrågan.

Propositionen och motionerna har hänvisats till jordbruksutskottet såvitt avser direkt stöd genom bidrag och i övrigt till skatteutskottet. Även om bidragsfrågorna således inte behandlas av skatteutskottet redovisas för sammanhangets skull motionsyrkandena i dessa delar kortfattat i det följande.

Yrkandet i motionen 2645 (s) innebär avslag på det i propositionen föreslagna stimulansavdraget. Beträffande gallringsstödet föreslår motionärerna ett direkt stöd genom bidrag som utformas på ett annat sätt än som föreslås i propositionen och som enligt motionärerna bör finansieras med den tillfälliga avgiften på 5 promille.

Motionärerna i motionen 2642 (c) yrkar att den tillfälliga avgiften inte genomförs. I stället för det i propositionen föreslagna stimulansavdraget yrkar de ett särskilt avdrag med 6–10 % av köpeskillingen för avyttrad insektsangripen skog. De anser också att det i propositionen föreslagna gallringsstödet bör byggas ut.

Motionärerna i motionen 2643 (m) anser att stimulansavdraget bör byggas ut till 8 respektive 6 % och att propositionen i övrigt bör avslås.

Yrkanden om vissa förtydliganden av innebörden av de i propositionen föreslagna reglerna framställs i motionen 2646 (m) som utskottet återkommer till senare.

Bred enighet råder om att det av skäl som redovisas närmare i jordbruksutskottets betänkande JoU 1978/79:38 är lämpligt att vidta åtgärder för att stimulera skogsägarna till ökade avverkningar och gallringsåtgärder. Det ankommer givetvis i första hand på jordbruksutskottet att bedöma var och i vilken utsträckning dessa åtgärder lämpligen bör sättas in. Utskottet vill emellertid framhålla att en stimulans genom skatteavdrag i den form som föreslås i propositionen och i vissa av motionerna kommer att avse också åtgärder som genomförs utanför den aktuella tidsramen. Stödet bör därför hellre ges genom direkta bidrag än genom avdrag vid beskattningen. Jordbruksutskottet har också utformat sina förslag med denna utgångspunkt. Med hänvisning härtill tillstyrker utskottet avslagsyrkandet i motionen 2642 yrkandet 1 och i motionen 2645 i vad avser stimulansavdraget samt avstyrker propositionen och motionen 2643 i motsvarande del. Utskottet kan av motsvarande skäl inte heller tillstyrka yrkandet 3 i motionen 2642 om ett särskilt avdrag för avverkning av insektsangripen skog.

Enligt utskottets uppfattning bör skogsägarna själva medverka till att finansiera de statliga bidrag som kommer att införas för gallringsåtgärder under 1979. Denna finansiering bör utformas såsom en tillfällig avgift och utgå enligt de grunder som föreslås i propositionen.

Förslaget i propositionen innebär emellertid att avgiften inte skall vara avdragsgill vid beskattningen. Förslaget skall i denna del ses mot bakgrund av syftet att finansiera det nyssnämnda stimulansavdraget. Eftersom stödet kommer att utgå enbart i form av direkta, skattepliktiga bidrag bör avgiften lämpligen göras avdragsgill i enlighet med de allmänna principer som gäller i

detta hänseende. Avgiftens storlek bör givetvis avvägas – förutom mot bakgrund av kostnaderna för bidragen – också med hänsyn till skatteeffekterna. Avgiften bör därför uppräknas i förhållande till propositionen. Samtidigt bör beaktas att avdragsrätten för avgiften har begränsad betydelse för många fastigheter som haft endast låga inkomster eller gått med underskott. Därtill kommer att det nu tillskapade stödet kommer att utgå endast för åtgärder under 1979 och att vissa fastigheter av olika skäl inte kommer att kunna utnyttja den nya stödformen. För att avgiften inte skall framstå som oskäligt betungande i sådana fall föreslår utskottet att den bestäms till 7 promille av taxerade skogsbruksvärdet.

Utskottet avstyrker således avslagsyrkandet i motionerna 2642 och 2643 vad avser den tillfälliga avgiften samt tillstyrker propositionen i denna del med de ändringar som föranleds av det anförda. I den mån motionen 2645 i denna del inte är tillgodosedd genom utskottets förslag avstyrker utskottet densamma.

Motionären i motionen 2646 vill ha vissa förtydliganden om den i propositionen föreslagna avdragsrättens och avgiftsskyldighetens omfattning i speciella fall. Med den lösning som utskottet förordar har frågeställningarna i motionen förlorat aktualitet. Utskottet vill endast framhålla att avgiftsskyldigheten kommer att omfatta samtliga enskilda personer, dödsbon och familjestiftelser som skall beskattas för garantibelopp, avseende taxerat skogsbruksvärde, vid 1981 eller i vissa fall 1982 års taxering, och att frågan hur eller av vem skogsbruket i realiteten bedrivs på fastigheten saknar betydelse för frågan om avgiftsplikten. Med det anförda avstyrker utskottet motionen 2646.

Utskottet hemställer

1. *beträffande tillfälligt avdrag vid beskattningen i avverkningsstimulerande syfte*
att riksdagen med bifall till motionerna 1978/79:2642 yrkandet 1 och 1978/79:2645 yrkandet 1 i denna del avslår propositionen 1978/79:199 i denna del och motionen 1978/79:2643 yrkandet 3;
2. *beträffande särskilt avdrag för insektsangripen skog*
att riksdagen avslår motionen 1978/79:2642 yrkandet 3;
3. *beträffande en tillfällig skogsavgift*
att riksdagen
 - a. bifaller propositionen i denna del med de ändringar utskottet ovan förordat samt avslår motionerna 1978/79:2642 yrkandet 2 och 1978/79:2643 yrkandet 1 samt motionerna 1978/79:2645 yrkandet 1 i denna del och 1978/79:2646, sistnämnda motioner i den del de inte kan anses tillgodosedda;
 - b. till följd härav antar det vid propositionen fogade förslaget till

lag om tillfällig skogsavgift med de ändringar att 1, 2 och 4 §§
erhåller följande såsom utskottets förslag betecknade lydelse:

Regeringens förslag

Utskottets förslag

1 §

Fysisk person, dödsbo eller familjestiftelse, som vid 1981 års taxering skall ta upp garantibelopp för jordbruksfastighet som inkomst, skall, om fastigheten åsatts delvärdet skogsbruksvärde, i samband med nämnda taxering påföras tillfällig skogsavgift. Avgiften, som erläggs till staten, utgör *fem* promille av det skogsbruksvärde som legat till grund för beräkning av garantibeloppet.

Fysisk person, dödsbo eller familjestiftelse, som vid 1981 års taxering skall ta upp garantibelopp för jordbruksfastighet som inkomst, skall, om fastigheten åsatts delvärdet skogsbruksvärde, i samband med nämnda taxering påföras tillfällig skogsavgift. Avgiften, som erläggs till staten, utgör *sju* promille av det skogsbruksvärde som legat till grund för beräkning av garantibeloppet.

2 §

Skall den skattskyldige på grund av förlängning av räkenskapsåret inte ta upp garantibelopp för jordbruksfastighet som inkomst vid 1981 års taxering, påförs tillfällig skogsavgift i samband med 1982 års taxering. I detta fall utgår avgiften med *fem* promille av det skogsbruksvärde som vid 1982 års taxering legat till grund för beräkning av garantibeloppet.

Skall den skattskyldige på grund av förlängning av räkenskapsåret inte ta upp garantibelopp för jordbruksfastighet som inkomst vid 1981 års taxering, påförs tillfällig skogsavgift i samband med 1982 års taxering. I detta fall utgår avgiften med *sju* promille av det skogsbruksvärde som vid 1982 års taxering legat till grund för beräkning av garantibeloppet.

4 §

Tillfällig skogsavgift utgår i helt antal kronor. Avgiftsbeloppet avrundas vid öretal över femtio uppåt och vid annat öretal nedåt till närmaste hela krontal.

Tillfällig skogsavgift är inte avdragsgill vid taxeringen till kommunal eller statlig inkomstskatt.

Stockholm den 23 maj 1979

På skatteutskottets vägnar
ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wörnberg (s), andre vice talmannen Tage Magnusson (m), Alvar Andersson (c), Valter Kristenson (s), Stig Josefson (c), Tage Johansson (s), Rune Carlstein (s), Olle Westberg i Hofors (s), Hagar Normark (s), Curt Boström (s), Holger Bergqvist (fp), Margit Odelspar* (c), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius* (c) och Wilhelm Gustafsson (fp).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Reservationer

1. av andre vice talmannen Tage Magnusson (m) och Bo Lundgren (m) som

dels anför följande:

Det är angeläget att nu stimulera till ökade skogsavverkningar. Vid införandet av tillfälliga stimulansåtgärder måste några bestämda kriterier uppfyllas. Dessa är att stimulansåtgärderna skall ge åsyftad effekt, vara enkla att tillämpa och inte leda till byråkratiskt krångel.

Mot denna bakgrund framstår det rimligt att koncentrera åtgärderna så att stimulansen sker genom antingen bidrag eller avdrag vid beskattningen. Enligt vår uppfattning är avdrag vid beskattningen i första hand att föredra.

De avdrag som föreslås i propositionen bör ökas till 8 %, av köpeskillingen för skog som avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt och 5 % av ersättningen för leveransvirke respektive saluvärdet av uttagna skogsprodukter.

Vi tillstyrker således i allt väsentligt bifall till motionen 2643 i denna del.

dels anser att utskottet under mom. 1 bort hemställa

att riksdagen med anledning av motionen 1978/79:2643 yrkandet 3 och med avslag på motionen 1978/79:2642 yrkandet 1 och på motionen 1978/79:2645 yrkandet 1 i denna del antar det vid propositionen 1978/79:199 fogade förslaget till lag om särskilt avdrag för vissa skogsuttag med den ändring att 2 § erhåller följande såsom reservanternas förslag betecknade lydelse:

Regeringens förslag

Reservanternas förslag

2 §

Det särskilda avdraget utgör summan av

a) *fem* procent av köpeskillingen för skog, som har avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt,

b) *tre* procent av köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter samt

Det särskilda avdraget utgör summan av

a) *åtta* procent av köpeskillingen för skog, som har avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt,

b) *sex* procent av köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter samt

Regeringens förslag

Reservanternas förslag

c) *tre* procent av saluvärdet av skogsprodukter, som har tagits ut för förädling i egen rörelse.

c) *sex* procent av saluvärdet av skogsprodukter, som har tagits ut för förädling i egen rörelse.

Avdrag beräknas ----- kalenderåret 1979.

2. av Erik Wärnberg (s), Valter Kristenson (s), Tage Johansson (s), Rune Carlstein (s), Olle Westberg i Hofors (s), Hagar Normark (s) och Curt Boström (s) som

dels anför följande:

Den i propositionen föreslagna tillfälliga avgiften på 5 ‰ av skogsbruksvärdet är avsedd att finansiera vissa stödåtgärder för skogsbruket. Bred enighet råder om att tillfälliga stödåtgärder bör genomföras. Även om uppfattningarna om formerna härför skiljer sig på vissa punkter blir de sammanlagda kostnaderna för stödet av den omfattning som förutsatts i propositionen. Dessa kostnader bör enligt vår uppfattning finansieras genom en tillfällig avgift i den utsträckning som föreslås i propositionen. Denna inställning ligger också till grund för de förslag som läggs fram i motionen 1978/79:2645.

Utskottets förslag innebär – i motsats till vad som föreslås i propositionen – att avgiften skall vara avdragsgill vid beskattningen. Samtidigt höjs avgiften till 7 ‰, men slutresultatet av dessa åtgärder blir att den kommer att inbringa ett väsentligt lägre belopp netto. Samtidigt blir avgiften mer kännbar för den som har låg inkomst och mer obetydlig för den som har hög inkomst. Vi kan därför inte ställa oss bakom utskottets initiativ utan hemställer att propositionen bifalles.

dels anser att utskottet under mom. 3 bort hemställa

att riksdagen med bifall till propositionen i denna del och med avslag på motionerna 1978/79:2642 yrkandet 2 och 1978/79:2643 yrkandet 1 samt motionerna 1978/79:2645 yrkandet 1 i denna del och 1978/79:2646, sistnämnda motioner i den del de inte kan anses tillgodosedda, antar det vid propositionen fogade förslaget till lag om tillfällig skogsavgift.

